

AURINKOKUKKAMAA
Taidekaappi
päiväkodeille

AURINKOKUKKAMAA-taidekaappi

Aurinkokukkamaa-taidekaappi on Ilona Kivijärven taiteeseen keskittyvä kokonaisuus. Kivijärven miniatyyrimaailma herättelee katsojan mielikuvitusta ja siirtää hänet osaksi satumaailmaa. Taiteilija yhdistää teoksissaan luonnosta löytämiään aarteita kuten oksia, kääpiä sekä meren mukana huuhtoutuneita puunpaloja villaan ja paperiin, ja työstää näistä itselleen sopivia pintoja ja

muotoja. Ideat teoksiin kumpuavat luonnon äärellä kuljeskellessa. Kivijärven teoksissa maiseman osat heräävät uudelleen eloon viehättävinä ja mystiikkaa huokuvina hahmoina. Taidekaappi sisältää installaation lisäksi oheismateriaalia ja tehtävähdotuksia lasten kanssa tarkasteluun.

Luethan tämän ohjemateriaalin ennen kuin tutustut taidekaappiin lapsiryhmän kanssa.

Materiaali sisältää ohjeet päiväkodin henkilökunnalle kaapin esillepanosta ja sen tehtävistä. Tehtäviä voi soveltaa kullekin lapsiryhmälle sopiviksi sekä valita tehtävistä mieleisimmät.

Materiaali on saatavilla myös sähköisesti Oulun taidemuseon nettisivuilta:

<https://www.ouka.fi/oulu/luuppi/aurinkokukkamaa>

Apuja tarvitessasi tai mahdollisista puutteista ilmoittaaksesi ota yhteyttä:

satu.larivaara-heikkala@ouka.fi

puh 044 7037 477

Mukavaa matkaa taiteen ja erilaisten hahmojen maailmaan!

Taidekaapin käyttöohjeet

Taidekaapin laina-aika on noin kaksi viikkoa. Taidemuseo huolehtii kaapin kuljetuksesta päiväkodille ja takaisin.

Päiväkodin henkilökunta huolehtii taidekaapin esillepanosta, sen turvallisuudesta sekä säilyttämisestä laina-aikansa ajan.

Varaathan taidekaapille riittävästi tilaa.

Kaapin mitat: leveys 214 cm (ovet suljettuna leveys 120 cm), syvyys 63 cm ja korkeus 98 cm.

Avaaminen ja näytteille asettaminen:

- Aukaise etuovissa olevat salvat ja avaa kaapin ovet levälleen.
- Lukitse avatut ovet paikoilleen niiden takana yläreunassa olevilla hakasilla.
- Taidekaapin yläosassa on laatikko, joka sisältää käyttöön ja kosketteluun tarkoitettuja materiaaleja ja kuvia.
- Laatikossa olevan sähköjohdon avulla saat kaappiin valaistuksen. Virtakytkin on kaapin vasemmalla puolella.
- Pidä taidekaapin ovia avoinna vain tarkastelun ja työskentelyn ajan, jotta teokset eivät vahingoitu.
- Ethän koske taidekaapin teoksiin. Voit esimerkiksi laittaa lattiaan maalarinteipillä rajan, jota lähemmäs lapset eivät istuudu.

Kaapin yläosassa olevan laatikon sisältö:

- Ohjekansio
- Punainen lonkeroperuukki, jota saa käyttää tehtävän nro 7 yhteydessä
- Valkoinen pallo-olio, jota saa käyttää esimerkkinä tehtävässä nro 8
- muistipelikortit; hahmokuvat ja nimet
- Eri materiaaleja, joita Kivijärvi on käyttänyt teoksissaan. Materiaaleja voi kierrättää tunnusteltavana lapsilla esim. tehtävän nro 1 aikana.

Käsittelethän näitä varoen.

Päiväkodilta tarvittavat lisämateriaalit tehtäviä varten:

- A4-kokoista kartonkia, eri värejä
- A3-kokoista maalattavaa paperia
- kuminauhaa
- aikakauslehtiä leikeltäväksi
- muovailuvahaa
- eri värisiä ja eri vahvuisia jämälankoja
- parittomia lapasia, sukkia, hanskoja (Voitte ehkä kerätä kodeista, kirpputorilta jne.)
- maalarinteippiä, permanenttitussi

TAITEILIJAESITTELY - Ilona Kivijärvi

Kuva- ja performanssitaitelija Ilona Kivijärvi on aina kulkenut omia polkujaan. Käytettävissä oleva tila on Kivijärvellä tärkeää, kun hän alkaa työstää teosta. Se muodostaa kuin näyttämön. Taidekaapin kokonaisuus lähti liikkeelle Aurinkokukka-teoksesta, joka on tavallaan sen keskus. Taidekaapista muotoutui kiehtova, jännittävä maailma, joka kuhisee yksityiskohtia - salaisuuksia, jotka paljastuvat ja avautuvat hetken tutkimisen jälkeen.

Ihminen muokkaa ympäristöään kaiken aikaa, kuin muita lajeja ei olisikaan. Se pohdituttaa taiteilijaa. Kivijärveä kiinnostaa elämän ilmiöt, eri tasoiset todellisuudet ja niiden vuorovaikutus. Usein taiteilija yhdistää teoksissaan retkiltään löytämiään aarteita omiin ideoihinsa. Hänelle kävely ja oleminen mahdollisimman luonnonvaraisessa metsässä on parasta lääkettä kaikkeen

ikävään maailmassa. Metsän moninaista harmoniaa tutkaillessa kaikki asettuu paikoilleen.

Muutos ja muuttuminen ovat hänestä kiinnostavia ja innostavia asioita. Kaikki muuttuu joka hetki; valo muuttuu, vuodenaajat muuttuvat. Sen näkee iholla, kuinka aika etenee. Kasvien yksityiskohdat, pienet viivat ja värisävyjen muunnokset ovat Ilonasta vaikuttavia ja niillä on aina tarkoitus.

Kaapissa oleva pieni sydäntä kantava nukke on samalla viittaus taiteilijan taustaan nukketaitelijana 1990-luvulla. Ilonalle on edelleen tärkeitä erilaiset hahmot, jotka vuosien kuluessa ovat materiaaliyhdistelmien kautta saaneet uudenlaisen veistoksellisen muodon.

”Satuin syntymään ihmiseksi, joka varhaisista muistoistaan lähtien on viihtynyt omissa oloissaan värien, kynien ja kaiken visuaalisen parissa.

Luonnossa liikkuminen ja oleminen on ollut minulle lapsesta saakka parasta mitä onkaan. Luonnon ihmeet ovat osasyynä siihen, että minusta tuli taiteilija. Kuvittelu ja eläytyminen on minusta tärkeää, opettavaista ja hauskaa. Maailmassa on niin paljon erilaista elämää ja loputtomasti ihmeellisiä olentoja. Mielikuvituksen siivin pääsee minne vain. Kuvat ja tarinat syntyvät kuin itsestään.”

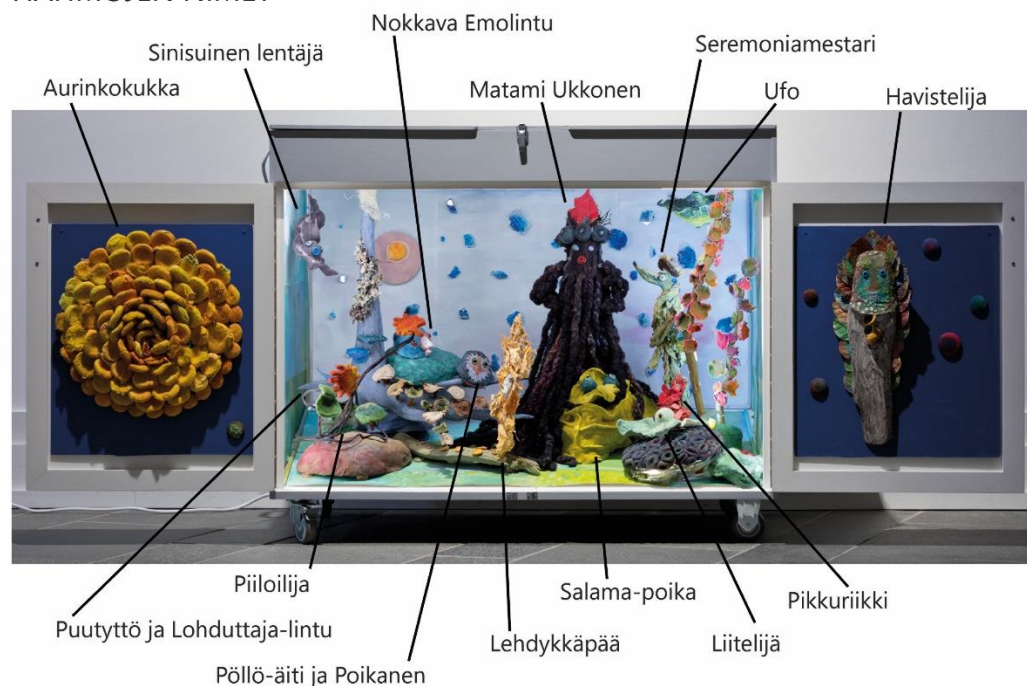

kuva: *Anniina Koivurova*

1. Hahmojen etsintä, muistipeli ja materiaalitutkiminen

- A.** Ottakaa taidekaapin yläosan laatikosta esille yksi sarja kuva -ja nimikortteja. Lukekaa aina yksi nimikortti ja etsikää yhdessä missä hän on taidekaapissa. Kun olette löytäneet hahmon taidekaapista, etsikää hänen kuvansa kuvakorteista ja asettakaa se nimikortin viereen. Löydätkö kaikki hahmot kaapista?
- B.** Korteilla voitte myös pelata muistipeliä pienissä ryhmissä.

HAHMOJEN NIMET

C. Mitä materiaaleja löydätte taidekaapin teoksista? Tarkastelkaa teoksia ja pohtikaa, mistä hahmot on valmistettu. Alla on lista käytetyistä materiaaleista:

- puiden oksia
- veden hioma lauta
- helmiä, nappeja, muovisilmiiä
- paperia
- villaa monessa muodossa
- kasvien osia (mustikan varpuja, jäkälää, levää, kääpiä
- värejä ja maaleja
- ledvaloja
- tekokukkien osia
- nylonia
- metallilankaa

2. Emolinnun ääniä

Katsokaa minkä näköinen emolintu on ja millainen nokka sillä on. Kuvitelkaa minkälainen ääni emolinnulla voisi olla ja kokeilkaa saatteko äänen aikaan. Liikuta suuta, mutta ajattele nenää. Silloin ääni menee nenään ja tulee ulos erilailla. Mitä ääni voisi sanoa?

Vaikkapa *kvääk*, *kvääk*, *kvä*, *kvääääääk*.

Voit keksiä ihan oman äänen.

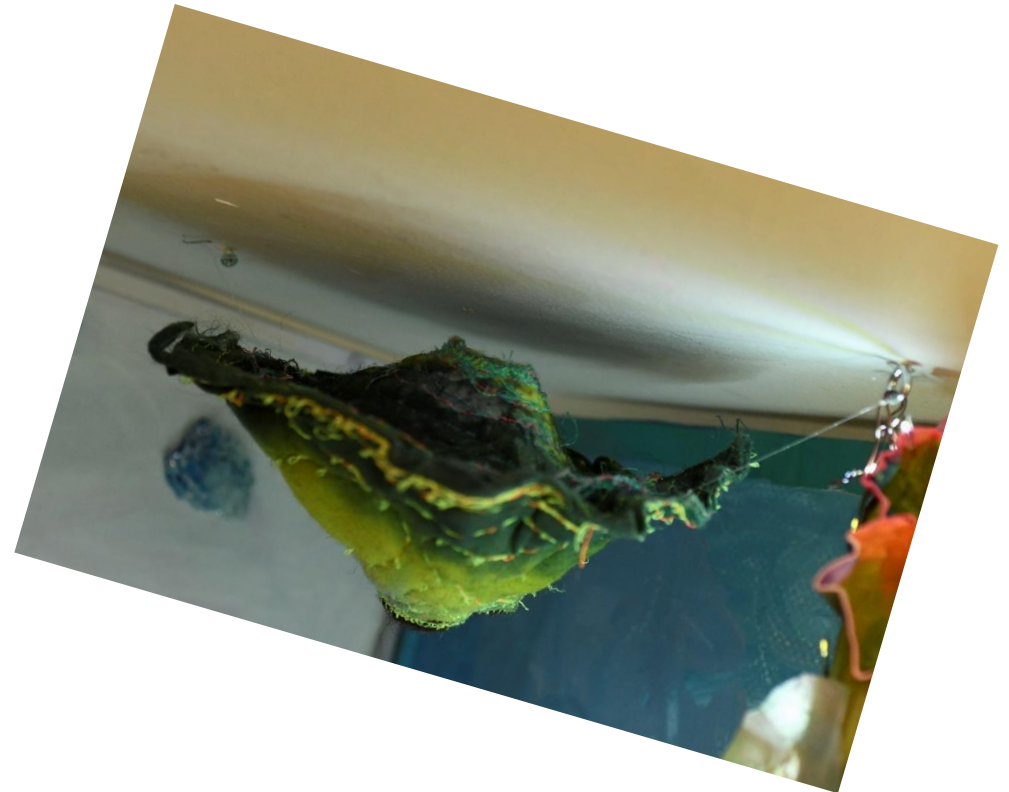
Voitte kokeilla miltä kuulostaa oma ääni tai koko ryhmän äänet yhdessä kuorona. Entä miten ääni muuttuu, kun emolintu kutsuu, varoittaa tai komentaa poikasiaan? Sopikaa selkeät merkit äänen aloittamiselle ja lopettamiselle, jottei melu ylly kestävämmäksi.

3. Vierailijoita toiselta planeetalta

Oletko joskus lentänyt lentokoneessa, tai leijailut ilmassa aikuisen jalkojen kannattelemana? Entä oletko hypännyt korkealta tai keinusta, jolloin olet ollut pienen hetken vailla kosketusta maahan? Oletko ehkä lentänyt unessa?

Aurinkokukkamaa on saanut vieraita toiselta planeetalta. Löydätkö aluksen? Matkustajat ovat näkymättömissä aluksen kätköissä, mutta sinä voit kuvitella miltä he näyttävät. Jokainen saa pienen määrän muovailuvahaa, josta voi muovailla alukselle matkustajan.

Halutessanne voitte kerätä kaikki ulkoavaruuden matkustajat yhdelle alustalle, vaikka tarjottimelle, joka pääsee aluksena lennättämään heitä paikasta toiseen. Voitte myös keksiä hahmoille nimet ja ehkä myös joitain mielenkiintoisia ominaisuuksia ja esitellä ne toisillenne.

4. Piiloutujat ja erottautujat

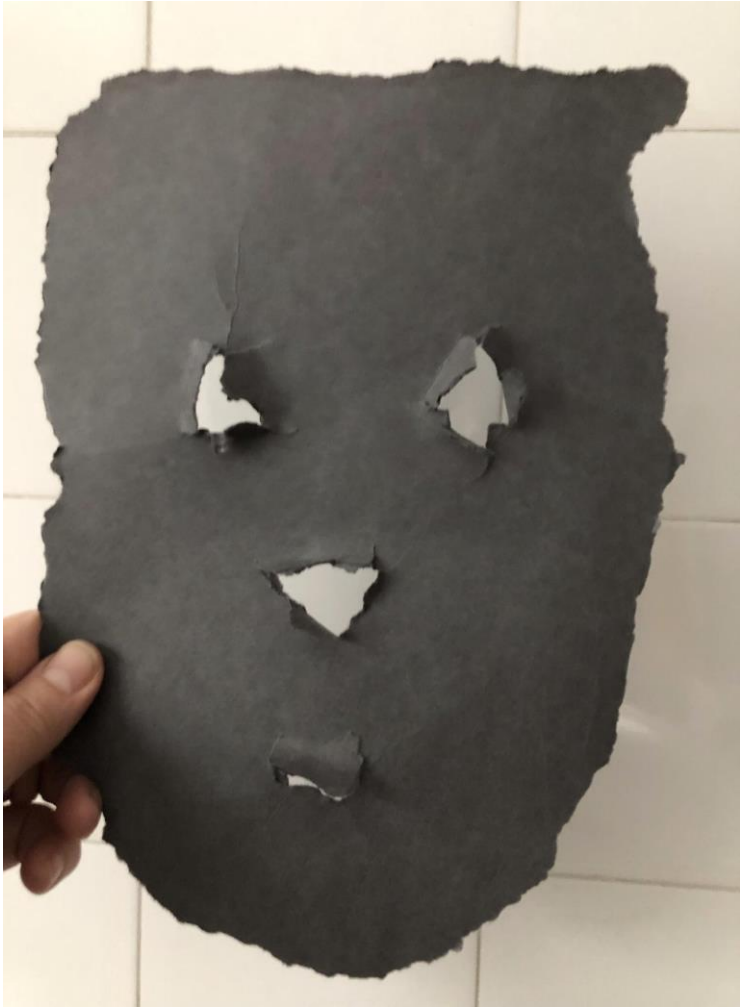
Naamioituminen liittyy luonnossa suojautumiseen tai huomion herättämiseen. Eläimet, linnut, kasvit ja sienet maastoutuvat tai halutessaan erottautuvat joukosta. Joskus eläin haluaa kätkeytyä ympäristöönsä suojautuakseen saalistajilta. Toisinaan taas eläin voi räikeällä värityksellään ja erottautumisellaan viestiä vaikkapa olevansa myrkyllinen, jolloin toiset eläimet jättävät hänet rauhaan. Miten ihmiset voivat sulautua ja siten piiloutua ympäristöönsä? Entä milloin ihminen mielestäsi erottautuu ympäristöstään?

Aurinkokukkamaassa on juhlat, joihin sinut on kutsuttu! Voit valita ensiksi haluatko olla esillä ja herättää huomiota, vai olla yksi muista osallistujista ja jopa kätkeytyä ympäristöön. Seuraavaksi voit suunnitella mihin osaan Aurinkokukkamaata haluaisit sijoittua ja valita siitä ympäristöstä itsellesi suojaväriytyksen tai vastaväriytyksen. Voit esimerkiksi naamioitua lehdeksi taikametsään, kukaksi taikaniitylle, tai linnuksi taikapuun

oksalle. Vaihtoehtoisesti voit hypätä loistamaan Piiloilijan olkapäälle tai Matami Ukkosen nenälle. Tällöin myös heidät huomataan avullasi.

Kun olet päättänyt, haluatko erottautua vai piiloutua ja tiedät myös sijaintisi Aurinkokukkamaassa, voit valita sopivan värisen kartongin pohjaksi naamioillesi. Ota A4 kokoinen kartonki, josta reunoja repimällä muokkaa sopivan muotoinen naamio. Merkkää silmille oikeat paikat aikuisen avustuksella ja revi niidenkin kohdalle reiät.

Jatka naamion työstämistä maalaamalla tai liimaamalla pintaan erilaisia kuvioita: raitoja, täpliä, terälehtiä... Käytä aikakauslehtien värikkäitä sivuja ja revi niistä muotoja, jotka liimaat kartonkipohjaan. Lopuksi voit kiinnittää naamioon kuminauhan nitojalla, jotta saat sen kasvoillesi. Voitte tehdä naamioista näyttelyn päiväkodin seinälle.

5. Oksaolento

Luonnosta voit löytää paljon tuulen pudottamia puiden oksia. Kun katsot oikein tarkasti ja eri puolilta voit löytää jänniä juttuja ja erikoisia muotoja.

Tämä tehtävä liittyy oksahahmoon, kuten Lehdykkäpää ja Seremoniamestari. Tehkää löytöretki lähimetsään. Jokainen saa valita oman jännän oksanvänkkyrän. Vältetään saamasta tikkuja sormiin. Hienolla hiomapaperilla tikut lähtevät oksasta kätevästi.

Tutkitaan oksien varjoja. Käännellään ja väännellään. Sitten

vähän tarkemmin vielä. Löytyykö kasvoja, silmiä, suuta, nenää?

Seuraavaksi voit käyttää värikyniä, tusseja, erilaista lankaa ja muuta ”tilipehööriä”, esim. helmiä, nappeja, nauhoja ja höyheniä. Niillä voit elävöittää hahmon ilmettä ja tuoda muotoja paremmin esiin.

Keksitään oksatarina yhdessä.

Jokainen vuorollaan keksii mitä tapahtuu ja toiset kuuntelevat.

Valmiista oksahahmoista voi tehdä myös pienen näyttelyn.

SEREMONIAMESTARI
vinkkaa: ”*Luonnon tasapaino
pitää palauttaa.*”

SEREMONIAMESTARI
vinkkaa: ”*Tasapaino
pitää palauttaa ja
ASFALTTINOITA pitää
pysäyttää.*”

6. Tasapainoa etsimässä

Ukkonen ja salammat ovat kaikille tuttuja luonnonvoimia. Joskus ne voivat tuntua hyvinkin pelottavilta. Taidekaapissa ovat MATAMI UKKONEN ja hänen poikansa SALAMA. He voivat muuttaa maisemaa yks kaks yllättäin. Taidekaapin hahmot ovat kuitenkin kilttejä, koska Aurinkokukkamaassa vallitsee tasapaino ja kunnioitus kaiken elämän välillä.

Löydätkö PIKKURIIKKI-TYTTÖSEN ja LIITELIJÄN? He ovat tulleet kaukaa neuvoa hakemaan. Heidän omassa maassaan on asiat hullusti, ylösalaisin ja mullinmallin. Taikapuumetsät katoavat, ihanat kukkaniityt häviävät. Luonnon tasapaino on horjunut. Ihan kuten meilläkin nyt oikeasti on asian laita.

Epätasapainon korjaaminen on tietysti aikuisten tehtävä, mutta ihan melkein kohta te kaikki pienetkin olette aikuisia. Autetaan Pikkuriikkiä yhdessä ja annetaan hänelle hyviä vinkkejä luonnon korjaamiseen!

Mitä tasapaino oikeasti tarkoittaa? Siitä ajatuksia ja havaintoja leikin avulla. Yhdellä jalalla seisominen on vaikeampaa kuin kahdella. Löytyykö tasapaino yksi käsi ja yksi jalka maassa? Jos silmät ovat kiinni, niin tasapaino horjuu vielä enemmän.

Pikkuriikki rakastaa taikametsää ja kukkaniittyjä, mutta hirmuinen vaara uhkaa myös taikametsän asukkaiden koteja.

ASFALTTINOITA levittäytyy joka koloon ja nielee maat ja mannut hirmuista vauhtia pohjattomaan ahneuteensa. Luonto joutuu ahdinkoon.

Siitä ajatuksia ja havaintoja leikin avulla.

Mitä luonnon tasapaino tarkoittaa? Keskustelkaa aiheesta.

Keksikää yhdessä asioita, joiden avulla luontoa voisi auttaa, hoitaa ja huomioida. Luonto on suurin ystävämme ja elämän lähde.

Hyvää matkaa Pikkuriikki!

7. Liikutaan kuin olennot

Tämän lonkeroperuukin voit laittaa päähäsi. Sen sisällä ovat siniset nauhat joiden avulla voit sitoa peruukin, jotta se pysyy paremmin paikoillaan. Lonkeroperuukki on aika lämmin, koska siinä on paljon villaa ja ilmaa.

MATAMI UKKONENKIN on täynnä sähköä ja energiaa. Niin on tämäkin tapaus. Tanssikka kaikki *lonkerotansssia*. Samalla voitte laulaa Asfalttinoidalle järkeä:

***” Nyt riittää ahneus. On liikaa tahmeus.
Mene kotiisi Asfalttinoita. Älä enää hävitä metsiä, puita,
soita.
Kun olet tullut järkiisi muutamme kantaa.
Silloin saat kulkea vapaasti pitkin rantaa.
Siihen voi kulua pitkä aika. Korjaa nyt luusi, kun kello on
kuusi.”***

8. Pallo-olento

Valkoinen ”pallopääkulkija” on mukana myös taidekaapin kannen alla. Sitä voi nätisti käsitellä ja kuljettaa. Kokeilla, miten se liikkuu, miten se puhuu ja mitä se sanoo. Ehkä sen kieli on ihan sen omaa *muminaa*, *sutinaa*, *kutinaa* ja muutenkin voi olla aika *tutinaa*: Sanaleikkejä siis viljelemään...

TARVITSETTE:

- eri kokoisia villasukkia, lapasia tai hansikkaita
- eri värisiä, eri vahvuisia jämälankoja
- paperisilppua
- muutamia nailonsukkahousuja

Jokainen lapsi kerää omat materiaalinsa sukkahousun pätkään. Yhden lapsen materiaalit solmitaan

pallomaiseksi siten, että pallon molemmin puolin tulee sukkahousun tiukat solmut. Pallot kannattaa nimetä esim. kirjoittamalla permanenttiusilla maalarinteipin palaselle lapsen nimi ja teippi sujautetaan ennen solmimista pallon sisälle.

Sukkahousupallot laitetaan pesupussissa pyykinpesukoneeseen ja pestään 60 asteessa. Pesun jälkeinen tulos on yllätyksellinen ja siten mielenkiintoinen - kannattaakin ottaa lapset mukaan pestyjen pallojen ihmettelyyn 😊.

Pallojen kuivuttua voitte ommella tai leikata ja liimata pallohahmoille silmiä, neniä, suita ja korvia. Lisätä ehkä hiuksiakin. Antakaa luovuuden ryöpsähdellä!

9. Leikattuja sanoja Ilonan taidekirjan tapaan

TARVITSETTE:

- vesiväripaperia (koko A3)
- maaleja (vesiväri- tai peitevärinappeja)
- siveltimet ja vettä

Jokainen lapsi maalaa oman paperinsa haluamillaan väreillä. Maalatut paperit jätetään kuivumaan. Paperin kuivuttua lapset kirjoittavat esim. aiemmin muotoilemansa muoviluvahahahmon tai oman nimensä isokokoisilla kirjaimilla maalatulle paperille. Kirjaimet kannattaa tehdä aikuisen avustuksella tuplaviivalla, jotta niistä tulisi paksut. Lopuksi kirjaimet leikataan irti ja sommitellaan yhdessä vaikka päiväkodin seinälle yhteiseksi kirjainteokseksi.

Olette aina tervetulleita vierailulle myös meille taidemuseolle. Muistattehan, että meillä on seuraavaa tarjontaa ryhmäkäyntinne rikastamiseksi:

TAIDEPAJAT JA TOIMINNALLISET OPASTUKSET

Oulun taidemuseo järjestää sopimuksen mukaan taidepajoja ja toiminnallisia opastuksia kulloinkin meneillään oleviin näyttelyihin. Työpajan sisältö ja kesto on muokattavissa varaajan toiveiden mukaisesti. Tarjoamamme taidepajakokonaisuudet löydät täältä: <https://www.ouka.fi/oulu/luuppi/tyopajat>.

Kysy rohkeasti lisää ja varaa ryhmällesi opastus, työpaja tai vaikka molemmat taidekasvatustiimiltämme

satu.larivaara-heikkala@ouka.fi

MUKSUBOXIT OMATOIMIKIERROKSELLE

Muksuboxit on tarkoitettu museovieraiden, niin päiväkotien kuin perheidenkin omatoimisen museokierroksen osaksi. Boxit sisältävät näyttelyn teosten äärellä tehtäviä pieniä tehtäviä ja sekä kartan, jonka avulla näyttelysaleissa suunnistetaan tehtävältä toiselle. Tehtäviä voi suorittaa pienryhmissä yhdessä ohjaajan kanssa. Muksuboxit ovat vapaasti saatavilla näyttelyn yhteydessä, ja ne voi myös varata etukäteen asiakaspalvelustamme info.taidemuseo@ouka.fi.

Muksuboxien sisällöt päivittyvät näyttelyvaihtojen myötä. Sisältö on ennakolta tutustuttavissa verkkosivuillamme.

HINNASTO:

Toiminnallinen opastus 50 euroa.

Työpajojen hinnat vaihtelevat, alkaen 50 euroa.

Omatoiminen vierailu taidemuseossa on päiväkotiryhmille ohjaajineen ilmainen. Muistathan kuitenkin aina ottaa yhteyttä taidemuseon asiakaspalveluun ja sopia ryhmänne vierailusta etukäteen, jotta mahdollistamme miellyttävän vierailukokemuksen kaikille ryhmille. Samalla voitte myös sopia mahdollisista lainamateriaaleista, kuten istuin- ja piirtoalustoista sekä muksuboxeista vierailunne ajaksi.

Työpaja- ja opastusvaraukset sekä hintatiedustelut:

satu.larivaara-heikkala@ouka.fi

Ryhmäkäynnin ilmoittaminen sekä lainamateriaaleista sopiminen omatoimisen käynnin yhteyteen:

info.taidemuseo@ouka.fi / 044 703 7471

Ajantasaiset aukioloajat:

<https://www.ouka.fi/oulu/luuppi/oulun-taidemuseo>

PALAUTTEENNE ON MEILLE TÄRKEÄÄ!

Kävijämäärien tilastointi on meille tärkeää niin paikallista kuin valtakunnallista museotilastointia varten sekä taidekaapin jatkuvuuden turvaamiseksi. Lisäksi haluamme saada palautetta ja mielipiteitänne taidekaapin lainaukseen liittyen, jotta voimme kehittää toimintaamme palvelemaan varhaiskasvatusta entistä paremmin.

Pyydämme päiväkodin yhteyshenkilöä täyttämään oheisesta linkkiosoitteesta tai QR-koodin takaa löytyvän palautekyselyn, jossa ilmoitetaan myös kävijöiden lukumäärä.

<https://forms.office.com/e/5cSP8ZJWu2>

*Kiitos, kun vastaat
kysymyksiimme!*

Ystävällisesti,

*Museolehtori Satu Larivaara-
Heikkala & Peda-tiimi*

Oulun taidemuseo

Lisäksi kansiosta löytyy lapsille suunnattu palautemoniste, täytä se ryhmäsi lasten kanssa ja jätä kansioon.